

Datum:	24-4-2026
Contactpersoon:	Peter Kuiper
Tel.nr:	0625090157
E-mail:	peterkuiper@TNO.nl

Vraag	Hoofdstuknr. / onderwerp	Vraagstelling	Antwoord TNO
1	planning	De aangegeven tijdsplanning voor de indiening is normaal al vrij krap, maar nu in combinatie met de vakantie- en feestdagenperiode nog meer. Zeker gezien de hoeveelheid informatie die gevraagd wordt aan te leveren. De opgave vraagt om een zorgvuldige en kwalitatief goede indiening. Graag willen wij u daarom dringend vragen of het mogelijk is in de totaal planning om de indieningsdatum te verschuiven naar een later moment.	Voor de selectiefase ziet TNO echter geen aanleiding om de indieningsdatum aan te passen. De planning voor de gunningsfase wordt in een later stadium nader uitgewerkt en kan daarbij, indien nodig, opnieuw worden beschouwd.
2	Kerncompetenties	Begrijpen wij het correct dat het de bedoeling is dat per kerncompetentie 1 referentieproject wordt aangeleverd en dat daarin min. 1 voorgesteld projectteamlid bij betrokken is geweest? Of moeten alle voorgestelde projectteamleden bij een referentieproject per KC betrokken zijn geweest, wat resulteert in meerdere projecten per kerncompetentie?	Per kerncompetentie dient één referentieproject te worden aangeleverd. Het is daarbij de bedoeling dat per referentieproject minimaal één voorgesteld projectteamlid aantoonbaar betrokken is geweest bij het betreffende project. Het is niet vereist dat alle voorgestelde projectteamleden bij één referentieproject betrokken zijn geweest.
3	omvang referenties	Uit hoeveel informatie mogen de referentieprojecten beslaan, 2 A4 tekst en 1 A4 beeldmateriaal?	De omvang van de referentieprojecten dient te voldoen aan het format en de maximale omvang zoals opgenomen in Bijlage A02 van de Selectieleidraad. Indien geen specifieke verdeling tussen tekst en beeld is voorgeschreven, staat het de Gegadigde vrij om binnen het toegestane aantal pagina's een passende balans te kiezen tussen tekst en beeldmateriaal.
4	par. 5.2.1.1.	U vraagt van de gegadigde een verzekering met een min. dekking van € 2,5 miljoen per gebeurtenis. Kunt u aangeven wat de maximale aansprakelijkheid is voor dit project? Een aansprakelijkheid van € 2,5 mio per gebeurtenis is namelijk onbeperkt en derhalve niet verzekeraar.	De gestelde eis betreft een minimale dekking van € 2.500.000,- per schadeveroorzakende gebeurtenis of reeks van samenhangende gebeurtenissen. De Gegadigde dient aan deze minimale dekking te voldoen.
5	Par 6.3/ 6.4 / 6.4.	Betreft de omvangseis aan maximale A4 per selectiecriteria alleen de tekst en exclusief het eventuele beeldmateriaal?	De maximale omvang per selectiecriteria, uitgedrukt in het aantal A4-pagina's, heeft betrekking op het volledige antwoord, inclusief eventueel beeldmateriaal zoals illustraties, schema's en figuren.
6	leidraad par.5.2.1.1	De Gegadigde dient verzekerd te zijn tegen bedrijfsaansprakelijkheid en beroepsaansprakelijkheid, met een dekking van minimaal € 2.500.000,- per schadeveroorzakende gebeurtenis of reeks van samenhangende gebeurtenissen, dan wel bereid en in staat te zijn ingeval van voorgenomen gunning een dergelijke verzekering af te sluiten. Dat wordt gedekt in onze verzekering. Tegelijkertijd zal er voor de verzekeraar altijd sprake moeten zijn van beperkingen op de aansprakelijkheid, bijvoorbeeld: maximale bedragen voor de opdracht, vervaltermijnen, uitsluiting van schadesoorten. Wij gaan ervan uit dat deze onderdeel zullen zijn van de nader door ons te ontvangen overeenkomst. Ontvangen wij de concept overeenkomst in de gunningsfase?	Ja, de conceptovereenkomst, inclusief de daarin opgenomen bepalingen ten aanzien van aansprakelijkheid en verzekeringen, wordt in de gunningsfase beschikbaar gesteld aan de geselecteerde gegadigden.
7	leidraad par.5.2.2.1	In verband met de samenstelling van ons team en de bijbehorende selectie van referentieprojecten hebben wij de volgende vraag. Dient ieder afzonderlijk teamlid betrokken te zijn geweest bij alle drie de referentieprojecten? Of is de betrokkenheid van een teamlid bij 1 referentieproject voldoende?	Het is niet vereist dat ieder afzonderlijk teamlid betrokken is geweest bij alle referentieprojecten. Per referentieproject dient minimaal één voorgesteld projectteamlid aantoonbaar betrokken te zijn geweest. De Gegadigde kan de referentieprojecten en betrokken teamleden zodanig combineren dat gezamenlijk wordt voldaan aan de gevraagde kerncompetenties.
8	leidraad par.5.2.2.1 icm par. 6.3	Volgens par.6.3 moet aangegeven worden hoe de continuïteit geborgd wordt bij uitval van sleutelfiguren. Moeten alle vervangende medewerkers ook hebben deelgenomen aan specifiek de 3 referentieprojecten bij de andere par. 5.2.2.1? (LET OP: ingeval antwoord "ja" dan zou dat een soort stapeling van eisen geven die het bieden van een goed vangnet voor de continuïteit onnodig beperkt, omdat dezelfde ervaringskennis bij ons geborgd is in andere complexe projecten waar de vervangende medewerkers wel een sleutelrol hebben gespeeld. Want de kans dat zowel alle kernteamleden als het gehele vangnet allemaal aan precies dezelfde drie projecten hebben gewerkt is erg klein).	Nee, dit is niet vereist. De eis ten aanzien van referentieprojecten (paragraaf 5.2.2.1) heeft betrekking op de voorgestelde projectteamleden die worden ingezet voor de uitvoering van de opdracht. Voor vervangende medewerkers in het kader van continuïteit (paragraaf 6.3) geldt dat zij over aantoonbaar vergelijkbare kennis en ervaring dienen te beschikken, maar zij hoeven niet betrokken te zijn geweest bij dezelfde referentieprojecten.

Vraag	Hoofdstuknr. / onderwerp	Vraagstelling	Antwoord TNO
9	Algemeen	In het kader van het inzetten van internationale expertise binnen het projectteam: staat opdrachtgever toe dat, indien nodig voor een goede technische toelichting door internationale specialisten, (incidenteel) Engels wordt gebruikt? De aanbesteding zelf wordt van zelfsprekend in het Nederlands ingediend.	De aanbestedingsprocedure en de in te dienen stukken dienen in het Nederlands te worden opgesteld. Indien dit bijdraagt aan een goede inhoudelijke toelichting, kan incidenteel gebruik van de Engelse taal worden toegestaan, mits dit de beoordeling niet belemmert.
10	Algemeen	Moet de deskundige die in de projectreferenties wordt genoemd over specifieke Nederlandse taalvaardigheden beschikken en, zo ja, op welk niveau?	De aanbestedingsprocedure en de communicatie in het kader van de opdracht vinden plaats in het Nederlands. Van de in te zetten projectteamleden wordt verwacht dat zij beschikken over voldoende beheersing van de Nederlandse taal om hun rol binnen het project adequaat te kunnen vervullen. Er wordt geen specifiek formeel taalniveau voorgeschreven.
11	Algemeen	Onder welke voorwaarden zou TNO het kernhuis opsplitsen en hoe is TNO van plan het projectbudget en de planning te beheren als de opsplitsing plaatsvindt?	Het uitgangspunt is dat het kernhuis integraal onderdeel vormt van de nieuwbouwontwikkeling. TNO houdt er echter rekening mee dat het kernhuis mogelijk separaat wordt ontwikkeld. In dat geval kan de realisatie in een afzonderlijk traject plaatsvinden, waarbij het kernhuis wel onderdeel blijft van de scope van de opdracht. Indien sprake is van een dergelijke opsplitsing, zullen de consequenties voor planning, budget en fasering in een later stadium nader worden uitgewerkt en gecommuniceerd.
12	Algemeen	Constructieve coördinatie is een dubbelzinnige term die voor verschillende interpretaties vatbaar is. Kunt u verdere meetbare termen aanreiken om deze term beter te definiëren en ervoor te zorgen dat alle inschrijvende partijen dezelfde verwachtingen hebben, bijvoorbeeld wat betreft BIM-coördinatie-eisen, contacten met belanghebbenden, etc?	Onder constructieve coördinatie verstaat TNO de afstemming en integratie van het constructief ontwerp met de overige ontwerpdisciplines, waaronder architectuur en installatietechniek. Dit omvat onder meer: het waarborgen van de onderlinge consistentie tussen constructieve uitgangspunten en het integrale ontwerp; afstemming met betrokken adviseurs en stakeholders; bijdrage aan en deelname aan integrale ontwerpoverleggen; coördinatie van constructieve input binnen het BIM-proces, conform de in het project geldende afspraken. De nadere uitwerking en concretisering van deze werkzaamheden, waaronder eventuele BIM-eisen en overlegstructuren, worden in de gunningsfase gespecificeerd.
13	Algemeen	Is er een bestaand geotechnisch rapport en kan dit in de aanbestedingsfase worden gedeeld?	Er is geen bestaand geotechnisch rapport beschikbaar.
14	Selectieleidraad blz 16	Op bladzijde 16 stelt u dat bij indiening van de aanmelding Bijlage 03 Standaard Template vraagstelling gegadigde ook ingediend moet worden. Kunnen wij ervan uitgaan dat deze alleen dient als format voor vragen en niet als vereiste bij indiening?	Ja, dat klopt. Bijlage 03 (Standaard Template vraagstelling Gegadigde) is uitsluitend bedoeld als format voor het indienen van vragen en hoeft niet te worden ingediend bij de aanmelding.
15	Selectieleidraad, Planning paragraaf 2.1	De uitvraag is op 14 april jl. beschikbaar gesteld op Tenderned. Op 17 april moeten de vragen reeds worden ingediend. Is het mogelijk om een tweede vragenronde te hebben en daarmee ook de indieningsdatum voor de selectie vragen uit te stellen?	Nee, er wordt geen tweede vragenronde georganiseerd en de indieningsdatum voor vragen in de selectiefase wordt niet aangepast. De uitvraag is op 5 april gepubliceerd en de planning zoals opgenomen in de Selectieleidraad wordt gehandhaafd. In de gunningsfase zal opnieuw gelegenheid worden geboden tot het stellen van vragen.

Vraag	Hoofdstuknr. / onderwerp	Vraagstelling	Antwoord TNO
16	2.2.11, punt 2	TNO geeft aan het recht te hebben om zonder voorafgaande mededeling aan gegadigden de opgegeven referentie te kunnen checken. Voor een referentie van Gegadigde is dat te begrijpen. Wel stellen wij voor om indien het een persoonlijke referentie betreft, gegadigde en daarmee de persoon wie het betreft wel te informeren. Is dat een mogelijkheid?	TNO behoudt zich het recht voor om referenties te verifiëren zonder voorafgaande mededeling, zoals opgenomen in de Selectieleidraad. In de praktijk zal TNO hierbij zorgvuldig omgaan met het benaderen van referenties. Het informeren van de Gegadigde voorafgaand aan verificatie van persoonlijke referenties is echter geen vereiste.
17	5.2.2.1 referentieprojecten	In de tekst wordt aangegeven dat de beoordeling van de referentieprojecten plaatsvindt op basis van de betreffende persoon en niet uitsluitend op basis van de ervaring van de organisatie. Worden dan minder punten gegeven indien er geen persoonlijke referentie ingediend wordt maar een organisatie referentie? Of is het toekennen van de punten op basis van feitelijke ervaring.	De beoordeling van referentieprojecten vindt plaats op basis van de aantoonbare ervaring van de voorgestelde projectteamleden in relatie tot het ingediende referentieproject.
18	5.2.2.1 referentieprojecten, kerncompetentie 1	Hoe dient 'opgeleverd project' te worden gelezen? Is dat het complete project opgeleverd moet zijn, of alleen de werkzaamheden van Gegadiden of mag een van beiden?	Onder 'opgeleverd project' verstaat TNO in beginsel de bouwkundige oplevering van het project. Ook projecten waarbij de formele oplevering nog niet heeft plaatsgevonden, kunnen in aanmerking worden genomen, mits het project zich in de realisatiefase bevindt en de relevante werkzaamheden van de Gegadigde aantoonbaar zijn afgerond.
20	5.2.2.1 referentieprojecten, kerncompetentie 1	Kan de termijn van vijf jaar verlengd worden naar bijvoorbeeld 10 jaar, waarbij eindoplevering van het project (in gebruikname) binnen de afgelopen vijf jaar geweest is?	Nee, de termijn van vijf jaar wordt niet aangepast. TNO handhaaft de gestelde eis dat referentieprojecten binnen de afgelopen vijf jaar moeten vallen, gerekend vanaf de datum van aankondiging.
21	5.2.2.1 referentieprojecten, kerncompetentie 3	Is voor TNO een LEED certificering of een BREEAM UK certificering ook acceptabel?	TNO wijzigt hierbij de eis zoals opgenomen in paragraaf 5.2.2.1. In plaats van een BREEAM-NL certificering van minimaal "Very Good" geldt voortaan dat het referentieproject dient te beschikken over een BREEAM-NL certificering van minimaal "Excellent" of een aantoonbaar gelijkwaardige prestatie. Ja, een LEED-certificering of een BREEAM UK-certificering kan als gelijkwaardig worden beschouwd, mits de Gegadigde aantoont dat het behaalde niveau vergelijkbaar is met de gestelde eis (BREEAM-NL "Excellent" of hoger). TNO beoordeelt de gelijkwaardigheid op basis van de ingediende onderbouwing.
22	5.2.2.1 referentieprojecten	Is het actief delen van in de organisatie aanwezige kennis en deelnemen als adviseur aan het projectteam, indien het reeds in de organisatie is toegepast, voor TNO ook acceptabel om kernpersonen op die wijze mee te nemen in het project?	Nee, dit is niet voldoende. TNO beoordeelt de ervaring op basis van de aantoonbare betrokkenheid van de voorgestelde projectteamleden bij concrete referentieprojecten. Dit houdt in dat de betreffende personen daadwerkelijk een inhoudelijke rol moeten hebben vervuld binnen het project. Het enkel delen van kennis binnen de organisatie of een adviserende rol op afstand, zonder directe en aantoonbare betrokkenheid bij het project, wordt niet als gelijkwaardig beschouwd.
23	6.3 S1 Organisatie en continuïteit	Welke personen worden door TNO aangemerkt als sleutelpersonen?	Onder sleutelpersonen verstaat TNO de voorgestelde projectteamleden die een essentiële rol vervullen in de uitvoering van de opdracht en bepalend zijn voor de kwaliteit en continuïteit van het project. De Gegadigde dient zelf te bepalen welke personen als zodanig worden voorgesteld, passend bij de aard en omvang van de opdracht.
24	6.3 S1 Organisatie en continuïteit	Welke personen worden door TNO aangemerkt als Kernteam?	Onder het kernteam verstaat TNO de projectteamleden die verantwoordelijk zijn voor de kernactiviteiten binnen de opdracht en een centrale rol vervullen in de uitvoering en aansturing van het project. De Gegadigde dient zelf een passend kernteam samen te stellen, afgestemd op de aard en complexiteit van de opgave.
25	Selectieleidraad, par. 6.1	In paragraaf 6.1 geeft u aan dat de selectiecriteria "middels een vraagstelling kenbaar worden gemaakt" en dat Gegadigden door beantwoording van deze vragen punten kunnen scoren. Kunt u bevestigen of met deze 'vraagstelling' wordt bedoeld op de inhoudelijke uitwerking en aandachtspunten zoals beschreven in de subparagrafen 6.3 t/m 6.5, of dat er daarnaast nog afzonderlijke (expliciete) vragen onderdeel uitmaken van de uitvraag ten aanzien van de selectiecriteria?	Met de 'vraagstelling' zoals genoemd in paragraaf 6.1 wordt bedoeld op de inhoudelijke uitwerking en aandachtspunten zoals beschreven in de subparagrafen 6.3 tot en met 6.5. Er worden geen afzonderlijke, aanvullende vragen gesteld buiten hetgeen in deze paragrafen is opgenomen. De Gegadigde dient de selectiecriteria te beantwoorden aan de hand van de daar beschreven onderwerpen.
26	5.2.2.1 referentieprojecten	Worden referentieprojecten geaccepteerd die zich aantoonbaar in een vergevorderd stadium van realisatie bevinden maar formeel nog niet zijn opgeleverd?	Ja, dergelijke referentieprojecten kunnen worden geaccepteerd, mits deze zich in een vergevorderd stadium van realisatie bevinden en de relevante werkzaamheden van de Gegadigde aantoonbaar zijn afgerond. Voorwaarde is dat de Gegadigde voldoende inzicht geeft in de aard, omvang en voortgang van het project, zodat de gevraagde ervaring adequaat kan worden beoordeeld.
27	5.2.2.1 referentieprojecten	Hoe definieert TNO het begrip "opgeleverd" in relatie tot referentieprojecten: bouwkundig opgeleverd, constructief afgerond of volledig in gebruik genomen?	Onder 'opgeleverd' verstaat TNO in beginsel de bouwkundige oplevering van het project. Projecten die zich in een vergevorderd stadium van realisatie bevinden, maar nog niet formeel zijn opgeleverd, kunnen eveneens in aanmerking worden genomen, mits de relevante werkzaamheden van de Gegadigde aantoonbaar zijn afgerond. Volledige ingebruikname is daarbij geen vereiste.
28	5.2.2.1 referentieprojecten	In paragraaf 5.2.2.1 wordt per kerncompetentie één referentieproject gevraagd en wordt aangegeven dat de beoordeling plaatsvindt op ervaring van de betreffende persoon op persoonlijke titel, waarbij de genoemde personen daadwerkelijk moeten worden ingezet op het project. Aangezien er drie kerncompetenties zijn, kan dit zo worden geïnterpreteerd dat alle drie de referentieprojecten door één en dezelfde persoon moeten zijn uitgevoerd. Dit zou betekenen dat één persoon drie omvangrijke en inhoudelijk verschillende referentieprojecten moet kunnen overleggen, hetgeen de markttoegang mogelijk onnodig beperkt. Kan TNO bevestigen of het is toegestaan dat de drie kerncompetenties worden afgedekt door meerdere leden van het voorgestelde projectteam, waarbij per kerncompetentie een andere persoon als verantwoordelijke referentiehouder wordt opgegeven?	Ja, dit is toegestaan. De drie kerncompetenties mogen worden afgedekt door meerdere leden van het voorgestelde projectteam. Per kerncompetentie dient één referentieproject te worden aangeleverd, waarbij minimaal één voorgesteld projectteamlid aantoonbaar betrokken is geweest bij het betreffende project. Het is niet vereist dat alle referentieprojecten door één en dezelfde persoon zijn uitgevoerd.